Емилиян Станев
ПРЕЗ ВОДИ
И ГОРИ

Повлекана и Бързоходко

Всред полето, в една долчинка, обрасла с дребни храсти и тръни, се криеше таралеж — нито много голям, нито много малък. За другар той имаше една костенурка.

Таралежът се казваше Бързоходко, а костенурката — Повлекана. Двамата бяха неразделни приятели.

Денем спяха в долчинката, вечер, щом слънцето се закриеше отвъд планината, тръгваха да дирят храна.

Повлекана обичаше да яде малките бели охлювчета и полуизгнилите плодове, а другарят ѝ Бързоходко налиташе на мишките, на гущерите и на гроздето. Ала най-много обичаше жабешкото месо.

Вечер той се събуждаше пръв и започваше да подканя Повлекана:

— Хайде, ставай, време е да хапнем нещичко!

— Ех, че си припрян! — оплакваше се костенурката, която беше твърде поспалива и много ленива.

Двамата приятели напущаха долчинката. Тогава свраките, които нощуваха в клоните на дивите круши, започваха да им се присмиват.

— Бързоходците минават, пазете се — викаха те с дрезгавите си гласове.

— Дайте път! Дайте път! — обаждаха се пъдпъдъците от близките ниви. А косовете, черни като дяволи, се кискаха в шубраците край долчинката.

Бързоходко и Повлекана се преструваха, че не чуват подигравките, и с всички сили бързаха да отминат своите закачливи съседи.

Те скитаха цяла нощ из близките лозя, претърсваха слоговете на нивите или градините край селото. Призори, измокрени от росата, но сити и доволни, се прибираха в долчинката и сладичко заспиваха, затоплени от сутрешното слънце.

Техният живот беше спокоен и охолен. И може би нашите мързеливци щяха да живеят още много години така, ако един ден селяните не изораха долчинката и не изкорениха от нея трънните. Оттогава Повлекана и Бързоходко бяха сподирени от разни патила и беди, които са описани в тая книга.

Червената уста

Те се преселиха в един висок слог, обрасъл с гъста жълтеникава трева, без да знаят, че слогът принадлежи на голямата сивопепелява змия,

която се наричаше Червената уста. Тя се наричаше така, защото отвътре устата ѝ имаше керемиденочервен цвят.

Когато влязоха в тревата, росата не беше се вдигнала и слънцето току-що беше изгряло. Повлекана и Бързоходко легнаха всред слога и веднага заспаха, изморени от нощното скитане. Слогът им се хареса с високата си мека трева, която ги скриваше от погледите на другите животни и птици. Те бяха учудени, че не намериха тук някой заек или някоя вероломна невестулка. Не знаеха нищо за Червената уста, която сега спеше в дупката си от другата страна на слога.

Тя не обичаше ранните часове на утрото, не обичаше и росата. Предпочиташе да се покаже навън, когато росата се вдигнеше и слънцето започнеше да напича. Тогава излизаше бавно, като истинска господарка, навиваше се на кълбо и грееше студеното си тяло, в което течеше още по-студена кръв.

След като се стоплеше, Червената уста тръгваше край слога, лъскава на слънцето и гладна. Обикновено отиваше в съседната просена нива, където имаше няколко храста. По тях кацаха орляк врабци.

Змията се примъкваше безшумно под храстите и чакаше врабците да накацат. Тогава насочваше своя стъклено неподвижен и остър поглед към най-близкото врабче и го гледаше, без да мигне.

Отначало врабчето настръхваше и отпущаше крилцата си, а по-късно, обзето от някаква замайваща възбуда и от немощ, падаше от храста. Червената уста го излапваше цяло и без да обръща внимание на уплашеното цвъртене на другарите му, заспиваше за няколко часа. След това тя се събуждаше, щом чуеше хлопатарите на стадото крави и виковете на говедаря. Неведнъж той беше я гонил, не един път бе хвърлял по нея своя тежък кривак. Но Червената уста умееше да бяга като стрела, съскайки застрашително. Веднъж дори тя се хвърли срещу говедаря и едва не го накара да припадне от страх.

Тая сутрин змията беше сърдита и гладна. По обичая си тя се напече на слънцето и тръгна край слога. В тревата пълзеше гол охлюв. Червената уста го забеляза и поиска да го хване. Щом се вмъкна в слога, тя налетя на Бързоходко и на Повлекана.

Двамата другари спяха безгрижно и дълбоко.

Учудена от присъствието на тия неканени гости, змията ядно засъска. Тънкият ѝ език, разцепен като вилка, отровно се стрелна. Със заплашително вирната глава тя се насочи към таралежа. Тялото ѝ се сви, после отведнъж се разтегна светкавично. Бързоходко получи страшен удар. Той изквича и се преметна.

Зашеметен от удара, таралежът не можа да разбере с кого има работа. Но когато чу съскащия глас на змията и усети тънките ѝ зъби да се забиват в муцуната, той се сви на кълбо и изкара бодлите си. От своя страна змията се изпъна като прът, за да се запази от бодлите му. Започна борба на живот и смърт. Двамата се мятаха във високата трева, отдето се чуваше глухото квичене на Бързоходко и злобното съскане на Червената уста.

Разбудена от шума, Повлекана подаде главата си от своята дебела черупка и дълго време безучастно гледа борците. Най-сетне нейният бавен и несъобразителен ум разбра тежкото положение на Бързоходко. Като се повдигна на кривите си широки крака, тя се устреми към змията.

Неочакваното нападение изненада Червената уста. Тя пусна таралежа и се обърна към костенурката. Но Повлекана веднага се скри в коритото си. Излъганата змия отново се насочи към таралежа, ала Бързоходко бе успял да се изправи на краката си. Закрит зад бодлите като зад щит, той нападна на свой ред. Напразно Червената уста се опитваше да го ухапе някъде. Неговите бодли го пазеха и го правеха неуязвим. Змията виждаше зачервените му от ярост очи. Тя отскачаше насам-натам, удряше се в бодлите му и ехидно съскаше.

Изведнъж таралежът скочи и когато тя се отдръпна, за да се запази, той я хвана за опашката. Червената уста се изправи като пръчка и засвири от болка. С последни сили тя се дръпна. Тялото ѝ изплющя във въздуха като камшик и блесна на слънцето. Таралежът не успя да я удържи и отхвръкна настрана.

Щом се усети свободна, Червената уста удари на бяг. С няколко лъкатушни движения на дългото си тяло тя достигна своята дупка и се навря в нея.

Помощта на мравките

Разгорещен от борбата и недоволен, че не беше успял да убие змията, Бързоходко тичаше около дупката на Червената уста и мислеше как да я принуди да излезе навън. Той се опита да разрови земята, обаче земята беше твърда, а змията бе дълбоко. Повлекана не можеше да му помогне с нищо и той се остави от тая безполезна работа.

— Трябва да я изкарам оттам! — викаше той настръхнал и страшен със своите бодли.

— Аз ще ѝ дам да разбере как се нападат заспали! Ще я разкъсам на парчета! Ще я унищожа веднъж завинаги, да отърва бедните врабчета от нея! Но как, как да я измъкна от скривалището ѝ?

Изведнъж се спря и се удари по челото.

— Тичай при мравките! — извика той на Повлекана и преди тя да разбере какво могат да му помогнат тия малки насекоми, Бързоходко сам се завтече към мравуняка, който се намираше наблизо, в корена на една стара круша. Повлекана го последва недоумяваща.

В това време мравките бяха залисани в работа. Те събираха зимнина и мъкнеха към дупчиците на мравуняка всякакви зърна, сламчици и семена.

Пред входа на тяхното жилище стоеше на стража голяма червена мравка. Тя имаше дълги мустаци и сурово войнишко лице.

— Какво искате? — попита тя строго.

— Идем като ваши приятели — отговори таралежът. — Не сме дошли да крадем храната ви.

— Какво искате? — пак тъй строго рече стражът.

— Искаме вашата помощ, за да се разправим с една голяма змия — каза Бързоходко. — Току-що се бихме с нея. Тя ни нападна, когато спяхме в оня слог.

— Змия ли? — извика мравката. — Но това сигурно е била Червената уста! Тя присвои тоя слог от нас.

— Тя е ранена и сега лежи в дупката си — обясни таралежът. — Дошли сме да молим да ни помогнете да я довършим.

— На драго сърце — каза стражът. И като се обърна към една мъничка мравка, която мъкнеше просено зърно, заповяда ѝ да съобщи новината на мравуняка.

След няколко минути изпод корена на дървото се проточиха бойните редици на мравките. Напред заминаха разузнавачи да разгледат в какво положение се намира змията. Бързоходко и Повлекана вървяха бавно след последните редици на мравките, да не оскърбят войнствената гордост на насекомите.

Разузнавачите се върнаха и съобщиха, че Червената уста наистина е ранена и сега лежи в дупката си. Тогава първите мравешки редици нахълтаха в жилището на змията.

Бързоходко се приготви да посрещне своя враг. Той застана така, че Червената уста да не го забележи, преди да се измъкне навън.

Когато мравките влязоха в тъмната и дълбока дупка, змията лежеше неподвижно в своето леговище. То се намираше дълбоко под повърхността на земята. Окървавената ѝ снага беше навита на кълбо.

Раните я боляха. От върха на опашката и течеше кръв. Омаломощена от борбата, тя не чу тихия ход на насекомите. Едва когато техните челюсти се забиха в раните ѝ, разбра страшната опасност.

Като засъска злобно, змията се втурна навън, ала по цялата дължина на дупката идваха мравешките редици. Насекомите се налепиха по нея. Червената уста се гърчеше от болки и бързо се измъкваше. Когато нейната плоска глава се подаде, Бързоходко се сниши в тревата и почака змията да изкара цялото си тяло. Тогава се нахвърли върху нея. Червената уста бе лесно довършена. Гръбначният и стълб бе пречупен от таралежа, а тялото и почерня, покрито от мравките. След няколко минути тя беше мъртва.

Тук можете да прочете цялата книга:
https://chitanka.info/text/21272#textstart

Забележка:
Тази книга през годините е издавана с две различни заглавия: „През гори и води“ (по-старите издания) и „През води и гори“ (по-новите). Независимо от разликата в заглавията приключенията на Бързоходко и Повлекана са същите.

Материала подготвиха: Надя Косева и Десислава Бейска
Провери: Диляна Гаджева